

1724, 18 22 4

A. D. A. M.

IMPERATOR C. IVLIVS CAESAR
NON IMPERATOR

HOC EST

DE IMPERIO ET REGNO
GERMANICO SEMPER
ELECTIVO
DISSERTATIO

QVAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE MONTIVM
ANGARIAE, VVESTPHALIAE RELIQVA

INCLVTO ORDINE PHILOSOPHORVM ANNVENTE
PRAESIDE

M. GOTTLIEB STVRMIO

ALTENBVRGENS. LL. C.

AD D. XXIII, SEPTEMBR. ANNO M DCC XXIV.

DEFENDET

IO. FRIDERICVS GRAEFIVS

TREPPENDORF. THVR. SS. THEOL. CVLTOR.

I E N A E

LITTERIS VVERTHERIANIS.

ctum
ca
con-
coe-
nit,
imis
orie
ibit.
lum
qui
tem
gis
rali.
uit,
que
ra
Ha-
mi-
di-
nes

CAP. PROOEMIALE.
DE RITE TRACTANDA HISTORIA
IMPERII.

§. I.

Historiam Imperii docentibus aequè ac discitentibus monita, quæ obseruent, commendanda sunt haud pauca; alias caeco ausu a regia aberrant rectumque derelinquunt tramitem. Palmarium igitur est, vt genuinum huius studii vsum & necessitatem perdiscant, finemque Historiae certum & verum pernoscant, nisi nubem pro Iunone amplecti talium interfit parum. ^{a)}

- ^{a)} Discitentium refert nosse finem Historiae, vt alacriori studio eam prosequantur, & docentium curas discernere possint, docentium autem, ne inutilibus rebus patientia auditorum abutantur, illisque glaucoma pro veritate obiiciant.

§. II.

Discentes autem, ne illotis ad hocce studium accedant manibus, necessum habent, vt dignoscere possint quid iustum, quid honestum, quid vtile sit, didicisse doctrinam morum, alias docens Historiam, & doctorem Philosophiæ dirigentis voluntatem, agere debet, & necessaria interdum omittere, a) alias multa manent incognita auditori aliter accedenti.

- a) Mens mea tamen non eo redit, ac si nunquam inspergenda sint monita de iusto de honesto & consulto, imprimis in grauioribus & maxime controuerfis materiis, quales e. g. sunt successiones inter gentes, de quibus agit *Grot. de I. B. & P. l. 2. c. 7.* sed ne liquidissimis satisque tritis tempus teratur. Hinc eorum non laudo institutum, qui Historiam tanquam speculum vitae extollunt, & in recensendis vitiis Imperatorum, quod generosum laudant atque pium commendant, multisque ambagibus vitia depingunt, & sic sermonem quasi sacrum (*Eine Historische Predigt*) immiscent; cum tamen rerum suarum lategissent, si vitia politica (*die Staats-Fehler*) annotassent, eorumque incommoda & in regno detrimenta.

§. III.

In docentibus autem desideramus accuratam Philosophiæ cognitionem & Iurisprudentiæ Ciuilis a) Feudalis & Publicæ b) scientiam. His enim scientiis destituti, narrata prout narrantur, & nesciant quid veritatis aut falsitatis admixtum sit eorum narrationi.

- a) Cur in docente expectamus Philosophiæ cognitionem *ex §. praecc.* patet, magis tamen obscurum est, cur Ciuilis prudentiæ Iuris imbutum requiro scientiis, quare vnico exemplo mentem

mentem declarabo. Nota est illa inter sacerdotium & Imperium controuersia, imprimis Henrici V. temporibus agitata, duplicique transactione elisa, tandem decisa in tertia, vti nunc hodie rerum facies est. In secunda autem a 14 Episcopis & Principibus Iureiurando firmatum & anathemate munitum erat, vt regni ius sit, inuestituras Episcoporum absque simonia & ambitu facere, vti haecenus factum erat &c. At hoc pactum infringebat pontifex satis ieiune, ex capite metus. Ignorans igitur Ius Ciuile nescit, quid sibi velit haec metus exceptio, & quid Praetor in hac restitutione promiserit, qualemue metum desiderauerit. Quamquam demonstrare possit, inter liberas gentes I. Ciuile vim obligandi nullam habere. Accedit, quod non diiudicare possit cur ita & non aliter iudicatum sit in supremis Imperii iudiciis, in quibus status Imperii secundum Ius Ciuile sententias audiunt. Huc etiam pertinet quaestio agitata inter regem Bohemiae & Bavariae Electorem, de Electoratu, & decisa a Rudolfo I. & iterata, denuo decisa alio plane modo ac primum, petitorium ac possessorium caussante Rudolfo; quamquam vera causa domestica erat, non Iuris.

- b) Quia Ius publicum est finis & basis studii Historiae Imperii, necessum est vt docens sciat, quid pertineat ad Ius publicum & tractandum sit, quid vero omittendum. Nam quod in ceteris Iuris disciplinis ratio praestat, id in Iure Publico Germaniae Historia, dicit acutissimus Iuris Publici indagator *Ill. Cocceius.*

§. IV.

Est igitur Historia Imperii nostri, narratio vera, rationibus philosophicis & Iuridicis suffulta, de iis rebus, quae in Imperio nostro euenerunt & ad cognitionem status interiorum eius pertinent, a prima origine ad nostra vsque tempora.

§. V.

Hanc definitionem ad amussim expendamus, vt eluce-
 scat eius veritas. Narrationem igitur dixi Historiam, quia,
 quod ex aliorum libris sumimus, aut audimus ab aliis, iterum
 narramus, praesertim cum nihil ex nostro addere licitum sit,
 sine veritatis detrimento, sed auctorem suum, tanquam te-
 stem ocularem, nominasse sufficiat. *a)*

- a)* Igitur nostrum non est mutare in genealogicis personarum
 nomina aut alias personas fingere, neque annorum seriem in
 chronologicis infringere, neque in Geographicis indulgere
 ingenio; quod vitium notatur in Cluero, omnia vero si-
 mul, in iis, qui omnes gentes earumque praecipuas familias
 ab exultione Troiae accersere non dubitarunt suavi deli-
 ramento.

§. VI.

Vera vt sit narratio, necessum est, vt petita sit ex aucto-
 ribus, quos seculum vidit in quo narranda euenerunt; quan-
 quam etiam in his subiectae fidei sunt *a)* nonnulli, quia stu-
 dii aut irae causas non procul habuerunt. *b)*

- a)* huc pertinent etiam narrata fabulosa a Monachis, Historiae
 Germaniae conditoribus, si miracula proferunt, aut anilibus
 fabulis taedium lectori procreant; tali in casu vix est vt calcu-
 lum addas.
- b)* Videndum igitur quis scriptor iste fuerit, an in veritate lau-
 dem, aut in blanditiis praemia quaesuerit? quae facile pate-
 tescent si eius vitae cursum lustras & attentis an eius de quo
 scribit minister fuerit, necne? an fata secunda vel aduersa ex-
 pertus sit ab isto de quo sermo, an ad scribendas Historias con-
 ductus? Igitur non semper ea sunt reiicienda, quae a scri-
 ptoribus

ptoribus proferuntur, qui breue tempus post Imperatoris obitum vixerunt, quia veritas odium eis non parit.

§. VII.

Hoc veritatis requisitum distinguit Historiam a Fabulis, libris Romanensium, aduersariis falsis, & historicis figmentis aliis.

§. VIII.

Quia Historia rationibus philosophicis & Iuridicis suffulta atque referta, demum vocatur pragmatica, etiam hoc requiro in definitione. Temporum barbaries & ingeniorum ruditas, ne omnia accurate litterarum munimentis traderentur, praecipiebat; hinc multa coniecturis, rationibus hisce exornatis, adumbrare necesse est. *a)* Neue omnia promiscue discerem aut docerem haec principia prohibent.

a) e. g. Principes Comitesque Imperii nostri ab origine sua hereditarios fuisse quis, nisi Iure peritus, edocere valet, coniecturis? Hinc videmus Historiam partim narrari partim doceri velle; narramus quae legimus relata; docemus, quae rationibus adstruimus.

§. IX.

Imperium dum voco in mea definitione, non solum Germaniam intelligo, sed etiam Imperium Romanum. Igitur Historia non incipienda est a Carolo M. aut Ottone Illustri, sed recurrendum ad prima tempora, quia alias multa explicare non possum, cognitione priorum temporum destitutus. Nec Imperatores Rom. plane prorsus sunt praetermittendi, origoque eorum, quia alias me latet vnde Imperium & qua

& qua occasione dictum sit, nec non quor clades aut Germania a Romanis aut Roma a Germanis acceperit.

§. X.

Tantum ea volo quae ad cognitionem status pertinent, & quidem ideo, quia Historiam non disco propter Historiam sed ad cognoscendum interius Ius publicum; secundo ne memoria, quae alias ad omnia tenenda vix sufficit, sub onere rerum inutilium fatiscat. Recedant igitur fabulae aniles, facta principum taedium aut risum excitantia, & miracula conficta. *a)*

a) errat *du Fresnoy* in der Anweisung zur Historie *c. 16.* putans, iocosa de industria esse intermiscenda, ut animus quasi habeat refrigerium. Nam sat multa absurda & ridicula occurrunt in ipsa narratione Historica, quae quidem enumerari possunt, modo non longa disquisitio de eorum fide aliisque circumstantiis instituat, quia discussionem non merentur, modo etiam non studio accersuntur. Omnis historia delicias animi procreat, expertos etiam inter constat, Seria non magis Historiam amare quam locum.

§. XI.

Imprimis docens periodos certas constituat, in quibus magnam Imperium mutationem habuit *a)* fataque sensit, quia sic memoria leuamen accipit. Maxime disputatas res in Imperio, atque Iura, per singulas Imperatorum vitas demonstrare, est rem in hominum mentes solide & firmissime inscribere. *b)*

a) Varias diuisiones Historiae Imperii inuenimus, alii enim diuidunt eam in antiquam, mediam, & nouam, quae sectio
nob

non admodum accurata, quia membra habet inaequalia, antiqua enim Historia incipit a germanorum origine, si modo eorum origo a primis cunis patesceret, media pauca secula recenset, noua autem in infinitum extenditur, aut non est constans divisio. Alii in X. periodos, alii in pauciores eam dissecant. Nos sequentem tabulam inuenimus; quam equidem fatemur quod philosophice sit recte comparata, non tamen exacte seriem successuum sequi potuimus. Tabula haec esto.

Germaniae forma fuit vel

- { A.) Aristocratica democratia temperata, vt ante Francorum tempora vel
 { B.) Monarchica Aristocratia & democratia temperata, in hac floruerunt vel

{ a) Reges iique

- { a) vel partem Germaniae habuerunt vt Merovingi, Carolomannus, Ludouicus Iunior * &c.
 { β) vel Vniuersam, vt Ludouicus Germanicus, Ludouicus Infans, Conradus I. Henricus Auceps.

{ b) Imperatores, eorumque dignitas Imperatoria

- { 1) vel non dependebat ab Elefitione Germanorum, vt Caroli M. Ludouici Pii, Caroli Crasfi, Arnulphi.
 { 2) vel dependebat ab Elefitione Germanorum, scil. ab Ottonne Illustr. hi iterum vel floruerunt

{ a) ante interregnum, & sunt

- { 1) Saxones
 { 2) Franci
 { 3) Saeui

{ b) post interregnum, hi iterum

- { a) vel durante iure maiornario floruerunt
 { β) vel hoc sublato, & hi iterum

B

1) ante

- (1) ante bellum tricennale
(2) vel post hocce.

- * Hic est vbi successio turbatur quia filii ante patrem recensentur, ast quia aliorum diuisiones maioribus naeuis laborant, facile hicce condonandus. Imprimis cum in historicis diuisio non secundum regulas bonae diuisionis potest accurate institui, sed potius regulae ex diuisione, plane contraria metho- do, formandae.
- b) Non male igitur auditoribus suis consulere videtur, qui quaestiones, quae vel per totam Historiam, vel per certam periodum demonstrari possunt, praemitrat, & sic continua quasi demonstratione absoluat. Sic demonstratio sequentium exemplorum per totam Historiam institui vult, 1) Germanos semper gentium fortissimos fuisse, libertatisque studiosissimos. 2) Regnum inde nullum hereditarium sed electiuum semper habuisse. 3) Hinc Electores semper fuisse, quanquam non collegium electorale seu hodiernus Nouemviratus, hinc inquirendum in eius originem 4) Principes Germaniae nostrae hereditarios fuisse semper; fabulam igitur esse de principatibus hereditariis sub Conrado I. & Henrico Aucupe erectis. 5) Germaniam tamdiu Monarchiam Aristocratia & Democratia mixtam fuisse, quamdiu Reges aut Imperatores adorauit, &c. Haec per totum Historiae tractum monstrari possunt, per singulas periodos notari etiam multa volunt. Exemplo sit nobis periodus Carolingica, vbi obseruamus 1) origines ducatum. 2) Iudiciorum ordinem. 3) Palatinorum diuersa genera &c., ex qua vltima quaestione dependet omnis resolutio Historiae multis tricis implicitae, de Francia & prouincia Rhenensis vid. Coccei t. 3. Sect. 6. & 7. Iuris Publ. Hac methodo subleuatur memoria, quia res notatu dignae saepius repetuntur, & certitudo rei propositae, per totum Hi. o. iac campum monstratur.

§. XII.

Quare, vt in posterum studiis discantium adsumus, per aliquot Dissertationes, in forma tractatus emittendas, demonstrabimus praecipuas Historiae Imperii controuersias, & per seriem Imperatorum deducemus: Imperium & Regnum Germaniae semper electiuum fuisse, vbi & de origine electorum & haereditaria semper Principum Germaniae possessione dicendi locus erit. Habes igitur hic, de Imperio & regno Germanico tractatus, dissertationem prooemialem, & quid ex reliquis nostris, L. B. lucubrationibus, tibi promittere possis, perpende, & si calculum incrementur, adde.

CAP. TRACTATIONIS
DE IMPERATORE IULIO CAESARE
NON IMPERATORE.

§. I.

OMnibus satis notum est atque perspectum istud prouerbum. *Mutatio non praesumitur sed probanda.* Hoc perpendenti mihi & de Imperio nostro hodiernum electiuo meditati, & id olim tale fuisse in mentem veniebat.

§. II.

Succurrebat hisce meis meditationibus, demonstrationis defectus adferentium successionem. Libertas Germanorum etiam accedebat, & antiquitas electionis, *a*) & utilitas. *b*) Adfertum nostrum laudi etiam est regnantibus in Imperio nostro. Nam quia per electionem ad summum culmen euecti

B 2.

sunt,

sunt, prae aliis ad regnandum aptissimi *c)* nati sunt. Quae laus multum crescit, si plures ex vna eademque familia, concatenata serie, ad solium Imperatorium scandunt. Et Proceres in eo laudem inveniunt, quod semper libertatis acerrimi existierint defensores, & lubentius ad parendum ire quam duci voluerint. *d)*

a) *Lips. Pol. L. 2. c. 4. Hert. Pol. P. I. Sect. X. §. 8. & 9. ubi passim exempla Grot. de I. B. & P. L. 2. c. 7. §. 29. not. b.*

b) Utilitas clarior lucefcit, perpendentibus mala successione ab Hertio aliisque allegata. Imprimis autem electionis utilitas in eo radiat, quod Regnantes liberis praediti, curam accuratiorum Imperii habeant, atque omnibus virtutibus atque studiis, regnantibus dignis & necessariis, imbui curent principes iuventutis, ut populi aut procerum fauorem accipiant nec in electione praetermittantur. Imprimis cum non prudentiae sit defultoria, ab vna familia ad alteram electionem exercere,

c) *vid. Lips. l. c.*

d) *Hert. Pol. P. II. Sect. V. §. I. Nos, inquit, electionem vix vtilem reipubl. existimamus, nisi ubi populus est stabilis ingenii & praeclearae virtutis, simul autem ferre nequit, improbos dominantis mores, saepe tolerandos in regnis mere hereditariis. Eo vero ingenio cum perpauci sint &c. Videmus igitur quanta sit Principum Imperii nostri virtus.*

§. III.

Calcaria porro mihi in hanc rem inquirenti, omni iugae eruditione celebris *Grotius* addebat, qui in libro aere quouis flauo cariore *de I. B. & P.* *a)* hanc vel vnico verbo seminavit opinio-

opinionem; a Gronouio tamen valde vapulat *b)* prolixis ibi in notis adiectis, vbi exempla & a *Grotio* in notis adiecta, & alia a semetipso adducta, infringere conatur, & ostendere aut per vim quandam imperium inuasisse *c)*, aut per alias illicitas artes occupasse Romanos Imperatores. Quia igitur *Gronouii* opinio contrariatur historiarum fidei, permecum notabiliores periodos & historiae Romanorum & Germanorum, & electionem demonstramus.

a) L. 2. c. 9 §. 11. n. 1.

b) dum dicit: *Improvide Grotium hoc posuisse & in notis incautius reddidisse, &c.*

c) dicit: *nunquam ne semel quidem aliquem Imperatorum peruenisse per electionem ad hocce fastigium, Iulium & Octauium tyrannidi speciem addidisse solum.*

§. IV.

In hac lustratione Imperatorum primus sese offert ex vulgari opinione *a)* Caius Iulius Caesar. Quam sententiam vulgarem infringere praecipue adnitor, in simulque demonstrare, titulo Imperatorio, eum summam non habuisse potestatem, id quod etiam de Octauii initio adfirmamus. Interim tamen quicquid potestatis habuerunt, consensu & electione populi tenuerunt.

a) *Caspianus in vitis Imperatorum & Caesarum*, etiam eum primum nominat, ex ficulneis hercle rationibus, ita enim objectionem excipit antea sibi metipso motam: *At ego quum considero, appellationem Caesarum ab eo propagatam, tanquam a viro animi vigore praestantissimo, (vi Plinius ait:) cuius virtus, constantia, sublimitas, omnium pene capax fuit quae coelo continetur: vapore quod proprio vigore celeritateque quasi quodam igne volueri.*

volueri, scribere & legere, simul dicere & audire consuevit. Quæternas enim tantarum rerum epistolas pariter librariis dicere, ac si nihil aliud ageret, septenti solitus erat. Et qui signis collatis, quinquagies dimicauit, M. Marcellum transgressus, qui vnde quadragies dimicauerat, ac undecies centum & nonaginta duo milibus hominum præliis suis (præter ciuiles victorias) occiderit. Quique clementia omnes ætatis suæ superauerit vsque ad poenitentiam magnanimitate, liberalitate, magnificentia incomparabili, sublimitate animi inuicti; Omnes superando iure ab eo initium sumendum duxi. Quam valida igitur sint hæcce argumenta, vltimis labris, qui attingit principia politica quis non videt? Tacebo quod omnes fœdæ causæ & Sullam & Pompeium tangant cur hos non recenfer? Est tamen creberrimum Cuspiniani, qui alias ab omnibus historicis laudatur, vitium, quod in Elencho Imperatorum, proflus non Imperatores, recenseat e.g. Ludouicum infantem, Conradum I. Henricum Aucupem, ex leuibibus nec stringentibus rationibus, quas recenfer in vita Octonis III.

§. V.

Ante tamen definitio Imperatoris erit proponenda, quam pedem promouemus, vt amussim habeamus, ad quam infra dicenda expendantur. Est mihi autem Imperator Romanorum is, qui summam vbique, sub Imperatoris aut Principis nomine, potestatem habet, consensu S. P. Q. R. (hodie Electorum) expresso vel tacito. Duo igitur potissimum requiro 1) nomen summa potestate coniunctum, ne quis credat solum nomen summam adferre, aut ambiguo vocis sono decipiatur, credatque omnes Imperatores summam habuisse, principes autem minus. Summam tamen habere potest quis saluam, quanquam per pacta in hoc vel illo exercendo, S. P. Q. R. aut Proceres admit-

admittit. Alias enim nec Reges Romanorum primi quidem, summam tenuissent vti clare ex *Dionys. & Liv.* monstrat & *ordus Grotius de F. B. & P. L. I. c. 3. §. 20. n. 5. & 6.* Sed sufficit, si actus eius alterius iuri non subsint, ita vt alterius voluntaris arbitrio humanae irriti possint reddi. *id. ibid. §. 7. n. 1. 2)* Requiro electionem expressam vel tacitam. Tacitam addo, nam quod quis per alium facit id ipse fecisse putandus est. Cesar igitur Gronouii fugillatio, putantis, eos tyrannos atque regni inuadores fuisse, quos militum elegit corona. Electionem porro solum requiro non inaugurationem, quia illa Imperatorem & regem constituit: *Ill. Cocc. I. P. c. VIII. §. 1.* haec autem non, etique inuentum nouum. *Lehmann. Chron. Spirens. L. III. c. 22. & Lib. V. c. 68.*

§. VI.

Quod ad primum definitionis requisitum attinet, legimus in historiis, Iulium multa Imperatoria & Monarcharum nomina tenuisse, quae tamen tunc temporis non talia erant, nec vllam summitatem adnexam habebant. Igitur ea nomina aestimanda sunt non ex nostro aeuo, sed Iulii. Quamquam & haec profundissima titulorum adsumtio, inter facta, quae Caesarem praegravarunt, legitur. Ita recepit Praenomen a) Imperatoris & cognomen Patris patriae *apud Suet. in Caes. vita c. 76. Dio. Cass. L. 44 p. 235.* vbi legitur, quod Imperatoris titulum eo modo acceperit, quo nunc ii, qui summum Imperium obtinent, hoc est perpetuum & ad heredes successoresue transitorium. Olim enim solum erat acclamatio, qua populus Romanus illos honorabat qui victrices in urbem reportabant manus, aut per triumphum victos hostes ducebant. b)

a) Plin.

- a) Plurimae erant gentes Romanorum, patriciae partim, nam patricii antiquissimis temporibus Reipubl. soli gentem habere dicebantur, *Liu. X. §.* partim plebeiae, quae exortae sunt cum honores, connubia &c. cum plebe communicarentur. Hae singulae, singulis nominibus clarescebant, & a plurimis descriptae sunt, e. g. a *Fulvio, Vrsino, Carol, Patino* &c. Singulae gentes in diuersas abibant familias, & familiae iterum saepe numero in nouas stirpes. Hinc tot plaustra nominum Romanorum. Gerebant etenim **PRÆNOMEN, NOMEN, COGNOMEN, & AGNOMEN.** Sic C. Iulius Caesar habebat Praenomen Caii, quod eius personae proprium erat, porro Iulii nomen gerebat, quod gentilitium erat, quia ex gente Iulia ortum trahebat, tandem Caesaris, quia ex familia Caesarum. Vnde autem Caesares dicti sint varias Scriptorum opiniones refert *Alex. ab Alexandro gen. diar. L. i. c. 9. Cuspinian. in eius vita. Spartianus in Aelio vero c. 2.* Et si non sine macula prole defunctus, forsitan & stirpis nouae inuentum fuisset agnomen. Hic culpat Suetonius in nostro, quod quasi proprium nomen esse uoluerit, Imperatoris, quod exemplum deinde secuti sunt Imperatores Romanorum *uid. prooem. Inst. Iustin.* ubi titulum praemisit. Cur & quando autem factum sit, ut omnes Principes Romanorum posteriores & Imperatoris & Caesaris nec non Augusti titulos seruauerint? monstrabimus in *Dist. 2.* Vbi de Adoptionibus in gente Iulia agendi locus erit.
- b) Quia locus supra a nobis Dionis citatus notatu dignus est exscribamus eum ad verba: Ἐπὶ δὲ τῇ νίκῃ ἐκείνῃ τε, ὅσα εἶπον, ἢ γεροισία ἔγνω, καὶ προσέειπεν αὐτὸν τε ἐλευθερωτὴν [καὶ] ἐκάλουν καὶ ἐς τὰ γραμματεῖα ἀνέγραψον, καὶ νεῶν Ἐλευθερίας δημοσίᾳ ἐψηφίσαντο. τὸ, τε τῶ ἀυτοκρατορος ὄνομα, οὐ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐτι μόνον, ὡς περᾶ ἄλλοι τε καὶ ἐκείνος ὡς πολλάκις ἐκ τῶν πολέμων ἐπεκλήθησαν, οὐδ' αὖτε οἱ ἴνοι αὐτοτελῆ ἡγεμονίαν ἢ καὶ ἄλλην τινὰ εὐξουσίαν λαβόντες;

βόνες, ἀνομάζοντο, ἀλλὰ καθάπαξ τὸτο δὴ τὸ καὶ νῦν τοῖς
 τὸ κράτος ἔχουσι διδόμενοι, ἐκείνω τότε πρῶτα τε καὶ δεύτερον,
 ὡς περὶ τὸ κύριον, προσέθεσαν. καὶ Ἰουδαίη γε ὑπερβολὴ κο-
 λακείας ἐχρήσαντο, ὡς καὶ τὸς πῦδας τοῖς τε ἐγγόνους αὐτῆς
 ἔβω καλεῖσθαι ψηφίσασθαι, μήτε τέκνον τί αὐτῆς ἔχοντος, καὶ
 γεροντός ἢ ὄντος. ὅθεν περὶ καὶ ἐπὶ πάσης τῆς μετὰ ταῦτα
 αὐτοκρατορίας τῆ ἐπικλήσει αὐτῆ, ὡς περὶ τις ἰδία τῆς ἀρχῆς
 αὐτῶν ἔστα, καθάπερ καὶ ἡ τῆς καίσαρος, ἀφικέτο ἔ μείζοι
 καὶ τὸ ἀχάμον ἐν ταῖς καλεῖσθαι, ἀλλ' ἐστὶν ἐκάτερον. καὶ
 διὰ τὸτο καὶ δεύτερον ἐπ' αὐτῶν ἐπάγειν, ὅταν νικῆν τινα
 τοιαύτην ἀνέλανται. οἱ μὲν γὰρ αὐτὸ τὸτο αὐτοκράτορες,
 ἀπαξ τῆ προσηγορία ταύτη, ὡς περὶ ἐν ταῖς ἄλλαις καὶ πρῶτη
 γενομένη οἷς δ' ἂν καὶ διὰ πολέμων ἄξιον τι αὐτῆς κατορε-
 θῶσθαι, ἔτοι δὴ καὶ ἐκείνη τὴν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας προσλαμβά-
 νουσι. καὶ τῆς καὶ δεύτερον τὸς καὶ τρίτον, πλεονακίς τε,
 σακίς ἂν παραχρησάμενοι, αὐτοκράτωρ ἐπονομάζεται. ταῦτα τε
 ἐν τότε τῶν κρησίων, καὶ οἰκίαν, ὡς ἐν τῶ δημοσίῳ οἰκεῖν,
 ἰερομανίαν τε εὐχάρετον, ὡς ἂν νικῆτε τὸς συμβῆ καὶ θυ-
 σίαν ἐπ' αὐτῆ γινώσκειν. καὶ μήτε συζητεῖσθαι τινα μήδ'
 ὅλων ἐπικοινωνήσασθαι τῶν καταπραχθέντων, ἔδοξε. οὐ μὲν
 ἀλλ' ἐκείνα μὲν εἰ καὶ ὑπέρογκα ἔβω τε τῆς καθεστηκότος
 σφισιν ἔδοκει εἶναι, οὕτως καὶ ἀδημοκράτεια ἦν. Porro se-
 natus non haec modo, quae recensui, propter victoriam caesaris
 (contra Pompeium) decreta fecit, sed nomen ei praeterea libera-
 toris tribuit, atque ita in fasces retulit, praeterea decrevit, ut li-
 bertati aedes publice extrueretur. Imperatoris quoque nomen,
 non antiqua tantum pro consuetudine, qua id eum alii, tum ipse
 quoque saepius, ex bello reportaueram, neque ea ratione, quod ei
 merum imperium absolutumque potestatem deferrent, Caesari tri-
 buerunt; sed eo modo, quo nunc iis, qui summum imperium ob-
 tinent, tum primo Caesari primum imposuerunt, tanquam ipsi
 proprium. Eo etiam adulationis progressi sunt, ut filios quoque eius
 nepotesque, ita nominari iuberent, quum neque filium ipse vllum
 haberet,

haberet, & iam senex esset. Id vero nomen Imperatoris a Iulio, quemadmodum etiam Caesaris nomen, tanquam peculiare summi Imperii cognomentum, ad omnes deinceps imperatores dimanavit, non tamen sublata antiqua huius nominis ratione, sed utraque integra. Itaque denuo imperatoris nomen adiscit, qui victoriam eo dignam obtinuit. Imperatoris igitur nomen, ut & reliqua, omnibus ex aequo Imperatoribus primum tribuitur: qui vero in bello rem eo cognomento dignam gessit, is antiqua consuetudine Imperator denuo salutatur: unde fit ut quis secundo, tertio, ac toties omnino, quoties id mereatur, imperator nuncupetur. Aedes praeterea publicae Caesari ex decreto concessae sunt; neque dies quibus vicisset, festi essent, sacrificareturque iis: ac, ne quis militiae imperium cum Caesare habere, aut rei consecrae partem sibi vindicare auderet. Enimuero haec omnia, etsi nimia ac insolentia esse videbantur, tamen a statu populari Reipublicae non abhorrebant. Ex quo loco sequentia notanda veniunt, 1) Iulium primum fuisse qui Imperatoris titulum gessit in perpetuum, quia Pompeium vicerat, & fortuna fauente continuos quasi triumphos ageret 2) ab eo hoc nomen, Imperatores Romani, ut & Caesaris nomen, acceperunt, cur & quomodo demonstratur in Diss. 2. 3) Duplex, Imperatoris nominis, significatio exinde elucefcit, aut enim nomen est perpetuum, summa Reipublicentium, aut ad certum tempus datur illis, qui bello inclauerunt, & toties sic vocantur, quoties singulare praelium aut triumphum agunt. 4) Hoc nomine Imperatoris, Iulium non summam imperii accepisse, sed solum hereditarium nomen, liquet ex Dionis verbis dicentis: non ea ratione, quod ei merum imperium absolutamque potestatem deferrent Imperatoris nomen tribuerunt, & paulo infra dicit, etsi haec nimia essent, tamen a statu Reipubl. democratico non abhorrebant. Nunc autem status Monarchicus absolutus, quem Imperatores reliqui habuerunt, vulgoque Iulio adscribitur, & democraticus qualis erat Romanorum, inter se pugnant; accedit, quod

quod paulo post dicat, alia accepisse Iulium quae statum Reipubl. inuertissent, quae, qualia fuerint, videbimus expendentem requisitum secundum in definitione Imperatoris. §. 8. *Et not. adpos.* Nec nos dimouet ab opinione nostra, quod Auctor dicat, eo modo Iulium Imperatoris nomen accepisse, quo nunc iis, qui summum Imperium abinent, tum primo Caesari, primum imposuerunt tanquam ipsi proprium. Nam haec quo nunc iis, qui summum imperium obtinent imponitur, intelligenda sunt non de summitate, sed proprietate, quod patescit ex verbis paulo post sequentibus: *tanquam ipsi proprium*, seu ut Suetonius loquitur c. 76. Praenomen Imperatoris recepit. Errat igitur Cuspinianus insignem errorem, qui quidem locum Dionis ita etiam videtur interpretari sicuti & nos, est Suidae Auctoritatem magis aestimat quam Dionis, contrarium statuensis, Suidas enim scriptor nouus, quanquam de seculo non inter se conueniant eruditi, quo vixerit, Auctoritati Dionis non magis derogare potest ac ipse Cuspinianus verba haec sunt. *Adhaec Imperatoris praenomen decreto est ei a senatu datum, quod cupide accepit: Non (vt Dion scribit) tanquam maximae alicuius pugnae victori, neque summa dignitate praedito, sed veluti omnium rerum Domino, a quo ceteri Imperatores, nomen praetexere, ab illoque Imperatores Romani ac Caesares nuncupantur, tanquam a primo qui in Romana Reipubl. obtinuit principatum. Et primam Monarchiam, (vt Suidas dixit) arripuit.* Accuratius inspicienti locum Cuspiniani patebit, eum non recte adsecutum esse Dionem, quia non vt triumphator nomen ad tempus accepit, sed perpetuum vt teneret.

§. VII.

Imperatorium Iulii dum iustraimus nomen, vidimus, quod teste Dione non iunctum fuerit cum summa potestate; Nunc an expresse vel tacite electus sit, vt Monarchiam teneret, videbimus. Electiones quidem legimus in vita Nostri & quicquid

quid habuit consensu populi, a) habuit, sola excepta potestate Monarchica.

- a) Tribunus factus est per suffragium populi, *Suet. in eius vita c. 5. Conciliato populi favore, tentavit per partem tribunorum, ut sibi Aegyptus provincia plebiscito daretur, deposita provinciae spe, Pontificatum maximum petiit. id. ibid. c. 11. & 13. eumque per suffragia, superando omnes competitores, accepit. ibid. Dio L. 37 p. 46* Praetor creatur redhostimenti loco, ob detestam coniurationem Catilinariam *Suet. c. 14.* Consulatum petiit & ne eo excluderetur, triumphum dimisit, *Suet. c. 18. Dio L. 37. p. 54.* secundus consulatus ut ei daretur, studium navavit, & compos petiti factus est, *Suet. c. 26.* Dictator more patrio factus est, quia Lepidus Praetor populo consuluerat, ut Caesarem Dictatorem dicerent. *Dio L. 41 p. 170.* Quam dictaturam deinde annuam consensu populi accepit, & tribunitiam potestatem per omnem vitam accepit, nec non quinque continuis annis consulatum, *id. L. 42. p. 194.* Dictator in decennium cum multis aliis honoribus constituitur *Dio. L. 43 p. 220.* Dictator perpetuus creatus est, *Dio. Lib. 44 p. 244.* Ex quibus omnibus patescit, quod summus honor ei fuerit expresse concessus Dictatoris, nunquam regius aut potestas Monarchica.

§. VIII.

Dixi autem supra in *not. b. ad §. 6.* ex Dione, Iulium quaedam accepisse, quae statum Reipubl. inuertissent, quae nam igitur sint, videamus: ita enim dicit *Dio Lib. 43. p. 236.* *Alia autem decreta sunt ei quae regem ipsum palam facerent. Quippe omnes magistratus eius potestati, etiam plebeios permisserunt, ipsumque Consulem ad decennium continuum, sicut ante dictatorem, constituerunt, utque solus milites haberet, solus publicas pecunias curaret, inusserunt.* Habet quidem adhuc

huc nonnulla Dio, quae tamen tanti non sunt ut hic enarrentur, & regia esse refutantur, quia & Brutus habuit, qui tamen nunquam propterea Rex vocatur. Haec autem quae recensui aut sine limitatione non sunt adsumenda *a)* aut communia sunt cum potestate dictatoria *b)* aut denique decreta sunt ei a paucis e populo iisque adulatoribus, *c)* contradicentibus cordatoribus & libertatem antiquam colentibus. *d)*

- a)* Nam magistratus non solus in sua potestate habuit, & quicquid habuit non semper exercuit, ita enim semetipsum refutat Dio L. 43. p. 237. Reliqui Magistratus in speciem quidem a plebe & populo secundum instituta maiorum deligebantur, recusante Caesare id muneris, ut ipse eos constitueret. Et p. 239. Horum (scil. Magistratum) dimidiam partem Caesar, quod lege quadam ei concessum fuerat, designabat. Sine limitatione in Dione obseruandum quod nimius sit in deprimenda libertate Romanorum & extollenda potestate Caesaris, quare acriter saepe facta S. P. Q. R. perstringit, & generaliter adserit quae cum limitatione intelligenda, quale exemplum hic habemus.
- b)* Nam Dictator creabatur in bellis grauisimis igitur & militum curam gerebat, Liv. II. 18.
- c)* Honores ei detulerunt alii studio adulandi eum nimio, alii ut eum obreftationibus exponerent, & paulo post, Maior tamen pars haec eo agebant, ut ipsi in maiorem inuidiam reprehensionemque adducto, perniciem maturarent, idque consilium euentus probavit. Dio. Lib. 44. p. 343.
- d)* vid. infr. §. sq. facta quoque eius passim irrita facta sunt exemplum vid. apud Dio L. 43. p. 195.

§. IX.

Expressum igitur consensum S. P. Q. R. nullum inuenimus an igitur forsitan tacitum elicere possumus? At ne hic

quidem adest, tantum enim abest ut populus Romanus tacite in Monarchiam consensisset ut potius omni nisu eam auerfatus sit. a)

a) vid. Suet. c. 76. 77. imprimis autem 78. & 79. ubi dicit, quod, quia sedens exceperit advenientes se, cum plurimis honorificentissimisque decretis, universos patres conscriptos, principum & inexpiabilem sibi invidiam hinc maxime moverit. Et paulo post. Idque factum tanto intolerabilius est visum, quod ipse, triumphanti, & subsellia tribunicia praeruebenti sibi, unum e collegio Pontium Aquilam non ad-surrexisset, adeo indignatus sit, ut proclamauerit, Repete ergo a me Aquila Respubl. Tribunus. Et porro: Adiecit ad tam insignem despecti senatus contumeliam multo arrogantius factum, quod cum quidam e turba statuae eius coronam lauream, candida fascia praeligatam imposuisset, & Tribuni plebis coronae fasciam detrabi, hominemque duci in vincula iussissent, Tribunos graviter increpitos potestate priuauerit. porro. Quin etiam varia fama percrebuit, migraturum Alexandriam vel Ilium translatis simul opibus imperii. tandem, dicebatur, ut, quoniam in libris fatalibus contineretur, Parthos nisi a Rege, non posse vinci, Caesar Rex adpellaretur. Nunc sic concludit Suet. c. 80. Quae causa coniurationis maturandi fuit destinata negotia, ne adferri necesse esset. Consilia igitur dispersim antea habita, & quae saepe bini ternive ceperant, in unum omnes contulerunt: ne populo quidem iam praesenti statu lacto, sed clam palamque detrectante dominationem, atque adseriores flaguante. Et quas Suetonius causas coniurationis adfert,

fert, scil. adfectatum dominatum, easque refert paslim
Dio Lib. 44. e. g. p. 244. Accesfit ad augendam suspicio-
nem, quod deinde dictatorem se perpetuum (dix. Bis) crea-
re passus est. it. p. 245. Caesari vitio datum est, quod cum
odio persequi deberet eos, qui ipsi Regis nomen obtulissent,
iis omisis Tribunos plebis accusasset. Haec cum ad hunc
modum evenissent, alia insuper res incidit, quae eviden-
tius argueret, ipsum regium nomen verbis respuere, re
vero ipsa adfectare. Lupercalibus enim, cum pro Rostris
aurea sella confedisset, regia veste aureaque corona exor-
natus, Antonius eum cum collegis sacerdotibus regem sa-
lutavit, diademaque imponens: Hoc, inquit, populus
tibi per me exhibet. Caesar responso dato solum Iouem
Romanorum Regem esse, missoque in capitolium diade-
mate, nihil alioqui succensuit, quin etiam in acta publ.
referri iussit, regnum se, a populo sibi per consulem obla-
tum, non accepisse. deinde latissime exponit odia propterea
in eum excitata. Et adeo libertatem adamabant Romani. vtnē
dictatoris nomen, ob adfectatam Caesaris potestatem, postea
audire poterant, ita enim Dio L. 44. p. 267. Consules legem
tulerunt, ne quis in posterum dictator crearetur, execra-
ationesque addiderunt, ac mortem ei, qui mentionem di-
ctaturae fecisset, aut eum magistratum in se recepisset,
pecuniamque ei, qui talem occidisset, constituerunt. Et
quae haecenus adduxi ex Suetonio & Dione de impatentia
populi Rom. in toleranda potestate monarchica, facile etiam
ex Plutarcho probari possunt, sic enim in vita Caesaris p.
736. edit. Frf. Wechel. 1599. loquitur: Redeuntem Alba ad
urbem Caesarem ausi fuerunt salutare Regem, Indignant-
te populo ille offensus, non regem ait se, sed Caesarem vo-
cari

cari. Ibi cum, obtinissent cuncti, plane tristis dolensque transit.

S. X.

Dubia tamen adhuc quaedam nascuntur, vtrum forsitan solum nomen regium Romani audire noluerint, an vero insimul etiam omnem potestatem respuerint? Quod nomen regium inuisum fuerit patet ex *praeced. not.* & quae legimus de regibus prioribus apud *Flor. L. I. cap. 9.* Quod autem sub alio nomine eandem potestatem ferre non addubitauerint, forsitan adeo planum non est. Ast ex *c. 80. Suet. in not. antec. citato* nec non ex Plutarcho clarissime patet, quod ob regnandi cupiditatem a) odium in se concitauerit. Dubium adhuc aliud, priori e regione oppositum oriri potest insipientibus locum *Dionis Lib. 53. p. 499.* vbi sic Augustus ad populum loquitur: *Nullum aliud est quod potius praedicem, aut quo magis glorier, quam quod regiam potestatem & is (pater Iulius) a vobis datam repudiavit, & ego eam habens depono.* Nam hic locus euincere posse videtur, Iulium regiam potestatem a populo delatam non accipere voluisse. Tantum igitur abest, inquit aliquis, vt consensum nec expressum nec tacitum in regnum habuerit, vt potius eum repudiauert. Ast primo hic sermo non ab Octauiio ipso est confectus, sed ab Historico, vti omnes orationes Historiis insertae, Dio autem in extollendis honoribus & potestatibus Iulii nimius est, ergo fides ei non danda, 2) quotquot potestatis regiae titulos atque honores habuit ab adulatoribus eiusque paucis habuit. c) 3) Hic locus explicandus est ex loco *Lib. Dionis 44. p. 245. in not. praec. adlegato* vbi in annales scribi iusserat, *regnum se, a populo sibi per consulem oblatum, non accepisse.* Cum tamen nec populus nec alius Senato-

natorum consensisset, sed Antonius ex propria cum sacerdotibus auctoritate, id fecisset,

a) *in vita Caesaris p. 735. At odium maxime illustre in eum & funestum effecit regni cupido.*

b) *Dio Lib. 43, p. 237. Erant Caesaris actiones, iis qui vel accipiebant, vel expectabant munera, quique Reipubl. suam utilitatem anteferebant admodum gratiae, ceteri aegre ferebant, variosque inter se sermones conferebant, & quibus id tuto licebat, libera voce libellisque sine auctore divulgatis reprebendebant. Huc pertinet & Exempl. Sust. c. 79. & in not. §. praec. adlegatum.*

§. XI.

Tandem & murmura obiicientium audio, Iulium Dictatorem fuisse, hic magistratus autem summam habuisse potestatem *vid. Grot. de I. B. & P. L. I. c. 3. §. 11. n. 1. & 2. L. 2. §. 18. ff. de O. I.* Qua fronte igitur adfirmare possim, mirantur, quod Iulius non tacitum populi consensum habuerit ad tenendam summam Imperii, cum non ad semestrem spatium solum, sed & per longius tempus, immo perpetue Dictaturam adquisivisset. Horum dubia sequentibus eximere annitor. 1) Si habuit potestatem Monarchicam ut Dictator, cur adfectavit maiorem? Cur inuisae erant Caesaris Actiones Romanis, potestatem aliquam spirantes absolutam? Igitur Dictator non habuit id quod Monarcha, neque semestre qui floruit spatium, nec is qui diutius. Nam legimus exempla, de potestate eorum prorogata, e. g. *de Camillo in Plutarcho, de Papirio Curfore.* Igitur & hi in Catalago Imperatorum essent recensendi,

D

di,

di, aut his regnantibus perdidisset Democratia suam formam. Nec dimouet me perpetuas dictaturae a sententia mea. Nam si haec Monarcham & Imperatorem facit, Iulius Caesar non est primus in elencho Imperatorum, sed Sulla, qui dictaturam perpetuam prius & diutius etiam tenuit Iulio, hic enim vix annum superuixit ab adquisita, & cur maiora adpetebat, etiam hac iam adepta? 2) Quod ad Dictaturam Caesaris perpetuam attinet, eam non habuit consentiente S. P. Q. R. omni, sed iis solum qui praemia aut laudem in adulando quaerebant, propriamque salutem Reipubl. anteponebant, vti adparet ex *Dion. L. 44. p. 244. & Suet. c. 78.* Igitur a nonnullorum consensu, ad omnium concludendum non est. 3) Summa potestas non statim est Monarchica, alias in Aristocrazia & Democratia summa potestas non existit, & regnantibus dictatoribus forma democratica Romanorum expirat. Ast Dictator quaedam iura exercenda tantum habuit, quae nullius correctioni erant subiecta, reliqua manebant penes populum, vnde & Tribuni plebis non abdicabant, vti reliqui Magistratus, quorum locum supplebat Dictator, ne angustissimis temporibus, consilia, ob multorum vota, retardata, hosti occasionem praebeant, oras Reipublicae praemendi. Qualem igitur potestatem habebat tempore pacifico magistratus abdicatus, talem exercebat Dictator temporibus, ob belli iniurias, turbulentis. Nec aliquid praecipui est, quod eius facta non poterant annullari; semper enim aliquem hostem concernebant, siue etranum siue intestinum, cum quo actum erat, aut belligerando aut pacta condendo, si igitur aliquid inuassent Romani, bellorum vulnera recruduissent. Ceterum Romanorum Dictator & Saxonum Satrapa, ingruente bello electus,

electus, maximam conuenientiam habent officiorum. Vterque enim ad bellum, vterque ad citius expediendas res & consilia captanda, vt cetera taceam, electus est.

Synopsis

Cap. Prooemialis:

- §. I. Finis historiae est indagandus.
- §. II. Studiosus historiae imbutus sit necesse disciplinis moralibus.
- §. III. Docens autem & philosophus & Iurisperitus esse debet.
- §. IV. Definitio Historiae Imperii.
- §. V. Historia est Narratio.
- §. VI. 1) Vera.
- §. VII. Quare distinguit se a Fab. Memoriae &c.
- §. VIII. 2) rationibus Philosophicis & Iuridicis suffulta.
- §. IX. Non a Carolo M. aut Ottone III. incipienda.
- §. X. Versatur circa ea, quae ad statum pertinent.
- §. XI. Certae periodi sunt constituendae.
- §. XII. Finis remotus Dissertat.

D 2

Synopsis

Synopsis
Cap. ipsius Tractationis!

- §. I. Causa 1, impulsua,
- §. II. Causa 2.
- §. III. Causa 3.
- §. IV. Finis proximus Dissertationis.
- §. V. Definitio & requisita Imperatoris duo.
- §. VI. Primum Imperatoris Requisite in Iulio quaeritur, locusque Dionis explicatur.
- §. VII. Alterum Requisite Imperatorium in Iulio quaeritur, & demonstratur quid habuerit.
- §. VIII. Explicatur iterum Locus Dionis & restringitur.
- §. IX. Monstratur quanto nisu absolutum Imperium detrectassent. Rom.
 - 1) ex Suetonio.
 - 2) ex Dione.
 - 3) ex Plutarcho.
- §. X. Dubia resolvuntur & quidem
 - 1) An forsan solum nomen regium audire noluerint?
 - 2) An forsan regium nomen recipere Iulius noluisse? explicatur Locus Dionis & restringitur.
- §. XI. Dubium novum resolvitur, an non sub nomine Dictatoris Monarchicam habuisset potestatem Iulius? Instituitur comparatio inter Dictatores & Safrapani, Saxonum belli Ducem.

§§) o (§§

ULB Halle
003 920 380

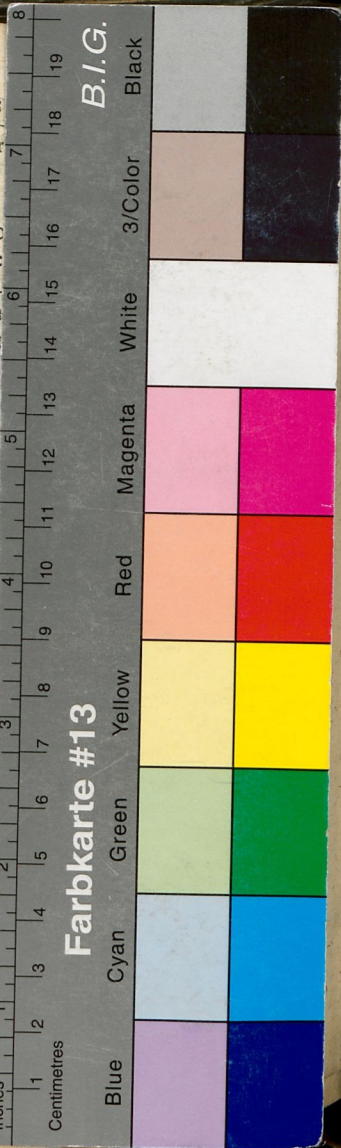
3

Sb.

1724, 18 22⁴

A. D. A. M.

IMPERATOR C. IVLIVS CAESAR
NON IMPERATOR

HOC EST

DE IMPERIO ET REGNO
GERMANICO SEMPER
ELECTIVO
DISSERTATIO

QVAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO

GVILIELMO HENRICO
DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE MONTIVM
ANGARIAE, VVESTPHALIAE RELIQVA

INCLVTO ORDINE PHILOSOPHORVM ANNVENTE
PRAESIDE

M. GOTTLIEB STVRMIO
ALTENBURGENS. LL. C.

AD D. XXIII, SEPTEMBR. ANNO M DCC XXIV.

DEFENDET

IO, FRIDERICVS GRAEFIVS
TREPPENDORF. THVR. SS. THEOL. CVLTOR.

I E N A E

LITTERIS VVERTHERIANIS,

